

Mestský úrad odbor školstva v Prievidzi, Námestie slobody 14, 971 01 Prievidza

Materiál č.: 57/ 08

Mestská rada: 19.8.2008

Mestské zastupiteľstvo: 26.8.2008

Informácia

o zmenách v novom školskom zákone č.245/2008 Z.z.
o výchove a vzdelávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov

Predkladá: Ing. Milan Rybanský,
vedúci odboru školstva

Spracovala : Mgr. Alena Laufová

V Prievidzi dňa: 30.júla 2008

Dôvodová správa

Odbor školstva pri MsÚ v Prievidzi predkladá na rokovanie MsZ spracovaný informačný materiál, ktorý sa dotýka nového školského zákona č. 245/2008 Z.z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov **a najvýraznejších zmien, ktoré sa dotýkajú obcí.** (Materiál vychádza z podkladov advokátskej kancelárie JUDr. Sotolára, PhD v Košiciach).

Nový školský bol prijatý 22. mája 2008 a nadobúda účinnosť 1. septembra 2008 . Tento zákon nahrádza zákon č. 29/1984 Zb. o sústave základných a stredných škôl v znení neskorších predpisov (školský zákon), zákon NR SR č. 279/1993 Z. z. o školských zariadeniach v znení neskorších predpisov, ruší vykonávacie predpisy k týmto zákonom a novelizuje zákon č. 596/2003 Z. z. o štátnej správe v školstve a školskej samospráve a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

I n f o r m a č n ý l i s t

Dňa 22. mája 2008 bol prijatý nový školský zákon ako zákon č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „nový školský zákon“), ktorý malými výnimkami nadobúda účinnosť 1. septembra 2008 . Tento zákon nahrádza zákon č. 29/1984 Zb. o sústave základných a stredných škôl v znení neskorších predpisov (školský zákon), zákon NR SR č. 279/1993 Z. z. o školských zariadeniach v znení neskorších predpisov, ruší vykonávacie predpisy k týmto zákonom a novelizuje zákon č. 596/2003 Z. z. o štátnej správe v školstve a školskej samospráve a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

Cieľom nového školského zákona je podľa dôvodovej správy vytvorenie priestoru na reformu školstva. Dovoľujeme si Vás upozorniť na najmarkantnejšie zmeny, ktoré sa dotýkajú obcí:

Článok I

Nový školský zákon zavádza dvojúrovňové **výchovno-vzdelávacie programy**, štátny vzdelávací program, ktorý vydáva a zverejňuje Ministerstvo školstva SR a školský vzdelávací program, ktorý vydáva riaditeľ školy. Zriaďovateľ školy si môže vyžiadať tento vzdelávací program od riaditeľa školy na schválenie.(§ 7 ods. 2) Pri novozriadených školách zabezpečí vypracovanie školského vzdelávacieho programu zriaďovateľ a prikladá ho k žiadosti o zaradenie školy do siete škôl a školských zariadení.(§ 7 ods. 8) Rovnaké podmienky sa týkajú aj výchovného programu školských zariadení.

Zavádza sa možnosť experimentálneho overovania, pričom návrh predkladá zriaďovateľ školy alebo školského zariadenia a zriaďovateľ tiež zabezpečuje personálne, priestorové a materiálno-technické podmienky pre experimentálne overovanie.

Povinná školská dochádzka je naďalej 10-ročná. Zákonný zástupca dieťaťa je povinný prihlásiť dieťa na plnenie povinnej školskej dochádzky v základnej škole. Miesto a čas zápisu určuje obec všeobecne záväzným nariadením.

Zákon zaviedol **novú sústavu škôl**, do ktorej pribudli materské školy, jazykové školy, základné umelecké školy a stredná odborná škola, ktorá zastrešuje doterajšie stredné odborné školy, stredné odborné učilištia a učilištia,.

Postavenie materskej školy upravuje § 28 nového školského zákona, ktorý obci ako zriaďovateľovi materskej školy ukladá povinnosť vydať všeobecne záväzné nariadenie, ktorým upraví výšku príspevku za pobyt dieťaťa v materskej škole. Zákon stanovuje v § 28 ods. 10 najvyšší počet detí v triede materskej školy. V odôvodnených prípadoch môže však riaditeľ so súhlasom zriaďovateľa a Štátnej školskej inšpekcie prekročiť tieto limity, a to najviac o tri deti.

Základné školy upravujú § 29 až § 31 nového školského zákona. Zriaďovateľ základnej školy dáva súhlas na zriadenie triedy pre deti so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami. Základnú školu len s ročníkmi prvého stupňa je možné zriadiť iba za predpokladu, že sa do nej prihlási najmenej 30 detí, ktoré majú plniť povinnú školskú dochádzku. Základnú školu s prvým až deviatym ročníkom je možné zriadiť ak je predpoklad, že sa do nej prihlási aspoň 150 detí. V osobitných prípadoch je možné zriadiť tieto školy aj keď nie je dosiahnutý potrebný počet detí.

Postavenie základnej umeleckej školy upravujú § 49 až § 52 nového školského zákona. Obec určí všeobecne záväzným nariadením v zmysle § 49 ods. 4 výšku príspevku v základnej umeleckej škole, ktorej je zriaďovateľom. Zriaďovateľ môže za splnenia zákonných podmienok stanovených v § 49 ods. 6 rozhodnúť o znížení alebo odpustení príspevku.

Jazykové školy, ich postavenie je upravené v § 53 nového školského zákona. Obec ako zriaďovateľ aj v tomto prípade určuje všeobecne záväzným nariadením výšku úhrady nákladov na štúdium v jazykovej škole. Táto povinnosť vyplýva obci z § 53 ods. 6.

Prijímanie na predprimárne vzdelávanie. O prijímaní detí do materskej školy rozhoduje riaditeľ, ktorý však až po dohode so zriaďovateľom určí miesto a termín na podávanie žiadosti na prijatie dieťaťa na predprimárne vzdelávanie na nasledujúci školský rok.

Sústava školských zariadení: § 112 – 143

Školský klub detí, školské stredisko záujmovej činnosti, centrum voľného času, školský internát: obec ako zriaďovateľ určí všeobecne záväzným nariadením výšku mesačných príspevkov na čiastočnú úhradu nákladov na činnosť školského klubu detí, školského strediska záujmovej činnosti, centra voľného času a školského internátu. Zriaďovateľ môže rozhodnúť o znížení alebo odpustení príspevkov.

Školské účelové zariadenia – zariadenia školského stravovania: v súlade s § 140 ods. 9 určí obec ako zriaďovateľ všeobecne záväzným nariadením výšku príspevku na čiastočnú úhradu nákladov, ako aj podmienky úhrady v školskej jedálni.

Článok II

Obsahuje zmeny a doplnenia zákona č. 596/2003 Z. z. o štátnej správe v školstve a školskej samospráve:

1. riaditeľ školy a školského zariadenia:

- body 1 až 14 novely

V § 3 ods. 2 boli spresnené podmienky týkajúce sa vymenúvania riaditeľa školy. Podľa novelizovaného znenia vymenúva riaditeľa zriaďovateľ na návrh rady školy v lehote do 30 kalendárnych dní odo dňa predloženia návrhu. Rada školy predkladá návrh na kandidáta na riaditeľa na základe výberového konania okrem kandidáta, ktorý bol odvolaný podľa § 3 ods. 7 a 8.

V § 3 ods. 4 bol rozšírený okruh skutočností, kedy vymenúva riaditeľa zriaďovateľ bez súčinnosti rady školy o prípady, ak nenavrhla rada školy zriaďovateľovi kandidáta na základe dvoch po sebe nasledujúcich výberových konaní, na ktorých sa zúčastnil najmenej jeden kandidát, ktorý spĺňa kvalifikačné predpoklady

Do znenia § 3 ods. 7 bola doplnená povinnosť zriaďovateľa odvolať riaditeľa na návrh hlavného školského inšpektora namiesto možnosti tak urobiť, ktorá bola zakotvená v § 3 ods. 8 písm. c), ktoré bolo novelou vypustené zo znenia §3 ods. 8.

V § 3 **pribudol ods. 12**, ktorý sa týka vymenúvania riaditeľa cirkevnej a súkromnej školy.

Zriaďovateľ má podľa nového znenia § 4 ods. 2 povinnosť organizačne zabezpečiť výberové konanie a zabezpečiť aj posúdenie kvalifikačných predpokladov kandidátov.

Zásadná zmena nastala v § 4 ods. 3, ktorý znie: „*Rada školy vyzve príslušný krajský školský úrad a Štátnu školskú inšpekciu na delegovanie svojich zástupcov do rady školy na účely výberového konania s riadnym hlasom; v stredných zdravotníckych školách je prizývaný zástupca Ministerstva zdravotníctva SR.*“

Podstatná zmena nastala aj v § 5 ods. 2, ktorého nové znenie upravuje zodpovednosť riaditeľa za:

- dodržiavanie štátnych vzdelávacích programov určených pre školu, ktorú riadi,
- vypracovanie a dodržiavanie školského vzdelávacieho programu a výchovného programu,
- vypracovanie a dodržiavanie ročného plánu ďalšieho vzdelávania pedagogických zamestnancov,
- dodržiavanie všeobecne záväzných právnych predpisov, ktoré súvisia s predmetom činnosti školy alebo školského zariadenia,
- každoročné hodnotenie pedagogických a odborných zamestnancov,
- úroveň výchovno-vzdelávacej práce školy alebo školského zariadenia,
- rozpočet, financovanie a efektívne využívanie finančných prostriedkov určených na zabezpečenie činnosti školy alebo školského zariadenia,
- riadne hospodárenie s majetkom v správe alebo vo vlastníctve školy alebo školského zariadenia.

Kompetencie riaditeľa základnej školy v rámci výkonu štátnej správy upravené v § 5 ods. 3 boli rozšírené o:

- rozhodovanie o individuálnom vzdelávaní žiaka,
- rozhodovanie o vzdelávaní žiaka v školách zriadených iným štátom na území SR so súhlasom zastupiteľského úradu iného štátu,
- rozhodovanie o individuálnom vzdelávaní žiaka v zahraničí,
- rozhodovanie o umožnení štúdia žiaka podľa individuálneho učebného plánu.

Podľa nového § 5 ods. 7 písm. c) predkladá riaditeľ zriaďovateľovi na schválenie návrh školského vzdelávacieho programu a výchovného programu namiesto návrhu na

úpravy v učebných plánoch a v skladbe vyučovaných voliteľných a nepovinných predmetov a predpokladaných počtov žiakov žiakov v týchto predmetoch.

§ 5 bol doplnený odsekmi 12 až 14, ktoré znejú“

„(12) Riaditeľ jazykovej školy rozhoduje o

- a) prijatí na štúdium,*
- b) prerušenie štúdia,*
- c) predčasnou skončení štúdia,*
- d) určenie príspevku poslucháča alebo zákonného zástupcu poslucháča na čiastočnú úhradu nákladov spojených so štúdiom.*

(13) Riaditeľ materskej školy rozhoduje o

- a) prijatí dieťaťa do materskej školy,*
- b) zaradení na adaptačný pobyt alebo diagnostický pobyt dieťaťa v materskej škole,*
- c) prerušenie dochádzky dieťaťa,*
- d) predčasnou ukončení predprimárneho vzdelávania,*
- e) určenie príspevku zákonného zástupcu dieťaťa na čiastočnú úhradu nákladov spojených s predprimárnym vzdelávaním.*

(14) Riaditeľ rozhoduje o ukončení adaptačného vzdelávania pedagogického alebo odborného zamestnanca.“

2. Obec

- body 16 až 20 novely

Zriaďovateľská právomoc obce zakotvená v **§ 6 ods. 2** bola rozšírená o školské internáty.

Obec podľa **§ 6 ods. 8** vo veciach výchovy a vzdelávania v školách a školských zariadeniach, ktorých je zriaďovateľom okrem iného prerokuje školský vzdelávací program a výchovný program.

V **§ 6 ods. 12 písm. b)** bol rozšírený okruh subjektov, ktorým poskytuje obec na základe žiadosti dotácie na mzdy a prevádzku.

§ 6 bol doplnený **odsekmi 23 a 24**, ktoré znejú:

„(23) Obec vykonáva hodnotenie riaditeľa školy alebo riaditeľa školského zariadenia, ktorých je zriaďovateľom.

(24) Obec ako zriaďovateľ určí výšku príspevku za pobyt dieťaťa v materskej škole, výšku príspevku v základnej umeleckej škole, výšku úhrady nákladov na štúdium v jazykovej škole a výšku mesačného príspevku na čiastočnú úhradu nákladov na činnosť školského klubu detí, školského strediska záujmovej činnosti, internátu alebo centra voľného času.“

§ 10 sa dopĺňa **ods. 17**, ktorý znie: *„(17) Krajský školský úrad v spolupráci s orgánmi územnej samosprávy organizačne a finančne zabezpečuje jazykové kurzy detí cudzincov s povoleným pobytom na území SR.“*

§ 18 sa dopĺňa **odsekom 5**, ktorý znie: *„(5) Pri zmene adresy zriaďovateľa, zmene súpisného čísla školy alebo školského zariadenia, udelení alebo odňatí čestného názvu školy alebo školského zariadenia je zriaďovateľ povinný bezodkladne túto skutočnosť písomne oznámiť spolu s dokladom osvedčujúcim zmenu ministerstvu. Ministerstvo písomne potvrdí uvedenie zmenu zriaďovateľovi; ak sa zmena týka školy alebo školského zariadenia, upraví názov školy alebo školského zariadenia v sieti. Pri týchto zmenách sa nepostupuje podľa osobitného predpisu.“*

V § 19 sa vypúšťa **ods. 5**, ktorý ustanovoval, že školy alebo školské zariadenia zriadené obcou, samosprávnym krajom alebo krajským školským úradom v právnych vzťahoch vystupujú v svojom mene, ak osobitný predpis neustanovuje inak. Formu hospodárenia určí zriaďovateľ.

Spresňuje sa označenie školy upravené v § 21 **ods. 12**: *„Na vonkajšom označení budovy školy sa uvádza názov školy bez uvedenia názvu ulice, popisného čísla hlavnej budovy a úradného názvu sídla školy.“*

3. školská samospráva

Členstvo v orgánoch samosprávy - § 25 ods. 5 znie:

„(5) Členmi rady školy alebo školského zariadenia, ktorej zriaďovateľom je obec, sú dvaja zvolení zástupcovia pedagogických zamestnancov a jeden zvolený zástupca ostatných zamestnancov školy, štyria zvolení zástupcovia rodičov, ktorí nie sú zamestnancami školy alebo školského zariadenia, a štyria delegovaní zástupcovia zriaďovateľa.“

Zo znenia § 25 bol vypustený ods. 7, ktorý ustanovoval, že aspoň jeden z delegovaných zástupcov zriaďovateľa v rade školy má byť poslancom obecného zastupiteľstva. Pri školách zriaďovaných samosprávnym krajom jeden poslanec zastupiteľstva samosprávneho kraja a jeden poslanec obecného zastupiteľstva.

§ 25 bol doplnený odsekmi 16 a 17, ktoré znejú:

„(16) Na účely výberového konania na vymenovanie riaditeľa (§ 4) pre školy podľa § 6 ods. 1 sú členmi rady školy aj jeden delegovaný zástupca krajského školského úradu a jeden delegovaný zástupca Štátnej školskej inšpekcie.

(17) Na účely výberového konania na vymenovanie riaditeľa (§ 4) pre školy podľa § 9 ods. 1 sú členmi rady školy aj jeden delegovaný zástupca krajského školského úradu a jeden delegovaný zástupca Štátnej školskej inšpekcie a jeden delegovaný zástupca samosprávneho kraja; v stredných zdravotníckych školách je členom rady školy aj jeden delegovaný zástupca Ministerstva zdravotníctva Slovenskej republiky.“

4. spoločné, prechodné a záverečné ustanovenia:

Zo znenia zákona boli **kompletne vypustené ustanovenia § 27 až 30 a § 36**. Sú to ustanovenia týkajúce sa plnenia povinnej školskej dochádzky a vzdelávanie na školách mimo územia SR, ustanovenia týkajúce sa hodnotenia, klasifikácie a vysvedčení, ustanovenia o pedagogickej dokumentácii, ustanovenia týkajúce sa opatrení vo výchove, ako aj ustanovenia týkajúce sa príspevkov na stravovanie a ubytovanie v školských internátoch, ktoré podľa novej úpravy určuje zriaďovateľ (obec všeobecne záväzným nariadením).

Zmenili sa ustanovenia o priestupkoch, § 37 a nový § 37a znejú:

„ § 37

Priestupky

- (1) *Priestupku sa dopustí zákonný zástupca dieťaťa, ktorý ohrozuje jeho výchovu a vzdelávanie alebo zanedbáva starostlivosť o povinnú školskú dochádzku dieťaťa, najmä ak dieťa neprihlási na povinnú školskú dochádzku alebo dieťa neospravedlnene vynechá viac ako 60 vyučovacích hodín v príslušnom školskom roku.*
- (2) *Za priestupok podľa tohto zákona možno uložiť zákonnému zástupcovi dieťaťa pokutu do 10 000 Sk.*
- (3) *Priestupky podľa tohto zákona prejednáva obec.*
- (4) *Na priestupky a ich prejednávanie sa vzťahuje všeobecný predpis o priestupkoch.*

§ 37a

Správne delikty

- (1) *Obec uloží pokutu do 10 000Sk zákonnému zástupcovi dieťaťa, ktorý je právnickou osobou a ktorý ohrozil jeho výchovu a vzdelávanie alebo zanedbal starostlivosť o povinnú školskú dochádzku dieťaťa, najmä ak dieťa neprihlásil na povinnú školskú dochádzku alebo dieťa neospravedlnene vynechalo viac ako 60 vyučovacích hodín v príslušnom školskom roku.*
- (2) *Školský inšpektor uloží pokutu do 10 000 Sk zodpovednému zamestnancovi, ktorý*
 - a) *nevytvoril podmienky na výkon inšpekčnej činnosti,*
 - b) *neodstránil nedostatky zistené školskou inšpekciou okrem opatrení týkajúcich sa riešenia sťažností a petícií.*
- (3) *Hlavný školský inšpektor uloží pokutu do 20 000 Sk zriaďovateľovi, ktorý vymenoval do funkcie riaditeľa osobu, ktorá nespĺňa predpoklady podľa § 3 ods. 5, a rozhodne o opatrení na odstránenie zisteného nedostatku.*
- (4) *Krajský školský úrad uloží pokutu*
 - a) *do 20 000 Sk*
 1. *obci, ktorá nezabezpečila činnosti podľa § 6 ods. 3,*
 2. *samosprávnemu kraju, ktorý nezabezpečil činnosti podľa § 9 ods. 4,*
 - b) *do 50 000 Sk*
 1. *obci, ktorá neplnila povinnosti podľa § 6 ods. 13,*
 2. *samosprávnemu kraju, ktorý neplnil povinnosti podľa § 9 ods. 13,*
 3. *obci a samosprávnemu kraju, ktoré porušili ustanovenia o počte žiakov v triedach.*
- (5) *Ministerstvo uloží pokutu*

a) do 100 000 Sk zriaďovateľovi, ktorý vykonal zmeny údajov podľa § 15 ods. 4 bez vykonania zmien v sieti ministerstvom,

b) do 1 000 000 Sk zriaďovateľovi, ktorý

1. zriadil školu alebo školské zariadenie bez rozhodnutia ministerstva o ich zaradení do siete,

2. zrušil školu alebo školské zariadenie bez rozhodnutia ministerstva o ich vyradení zo siete.

(6) Pokutu možno uložiť do jedného roka odo dňa, keď správny orgán zistil porušenie povinností, najneskôr však do troch rokov odo dňa, keď k porušeniu povinností došlo.

(7) Pri ukladaní pokuty správny orgán prihliada najmä na závažnosť, čas trvania a následky protiprávneho konania.

(8) Výnos z pokút je príjmom štátneho rozpočtu okrem výnosu z pokút podľa odseku 1., ktorý je príjmom obce.“

Návrh na uznesenie:

I. Mestská rada

berie na vedomie

informáciu o zmenách v novom školskom zákone č. 245/2008 Z.z. o výchove a vzdelávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov

II. Mestská rada

odporúča MsZ zobrať na vedomie informáciu

Návrh na uznesenie:

I. Mestské zastupiteľstvo

berie na vedomie

informáciu o zmenách v novom školskom zákone č. 245/2008 Z.z. o výchove a vzdelávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov